

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42—, za pol leta
K 21—, za četrt leta K 10 50 za mesec K 3 50. Za Nemčijo celo leto K 46 —,
za ostalo tujino in Ameriko K 54—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Memento!

Skoro vsak dan nam prinese kakšno novost. In vse te novosti niso prav nič razveseljive ne za delavstvo, ne za evropsko demokracijo. Novosti pa bodo še vse manj razveseljive, če delavstvo ne bo razumelo prav kmalu, da je prišel njega čas. Ob začetku vojne so iznašli metode, da ima tudi delavec domovino. Seveda so bile takrat vse domovine v nevarnosti. Delavci naj gredo torej te domovine braniti, naj gredo zanje umirati, naj žrtvujejo zanje vse. Da bodo bolj pridni v obrambi domovine, so jim dali tisoč obljub, ki jih izvrše po končani vojni. Visoki krogi, ki so vedeli do tedaj le za delavčeve dolžnosti, so iztaknili tudi nekaj delavskih pravic. Po vojni bo pa dala domovina iz hvaležnosti nekoliko volilnih pravic in drugih enakih zakonov. Kako izvršujejo sedaj gospodje te obljube, je pač znano vsem. Na Pruskem igra vlada komedijo z junckerji glede volilne pravice. Zaradi nje požablja delavstvo na druge dolžnosti napram sebi in svojim tuzemskim tovarišem. Na Ogrskem so naredili kari-katuro vseh volilnih pravic ali pa, ker smo že v dobi surrogatov, nekaj volilni surogat. Dočim slepe delavstvo z volilnimi pravicami, delajo na vso moč proti delavstvu, proti razvoju delavskih strank in proti resnični demokraciji. Bodočnost nam bo povedala, da je bilo marsikatero gibanje, navidez demokratično, naperjeno proti delavskemu gibanju. Zlasti je zbegala visoke kroge ruska revolucija. Le glejte osuplo. V Brest-Litovskem sklepamo mir z boljševiki. Prav takrat pa smo vabili, dogovorno z Nemčijo (tako je povedal Czernin), rumunskega kralja, da naj se odreče vojni s centralnimi državami in se naj raje pripravi za boj zoper revolucionarna gibanja. Skupna nevarnost, ki preti dinastijam iz Rusije, bi morala združiti poslednje in skupno obrambo. Rumunski kralj je razumel in se ni dal dvakrat prositi. Organiziral se je v svetlo zvezo zoper socialno revolucijo. In Scheidemann bo nadalje glasoval za vojne kredite, ker je... domovina v nevarnosti. Proti ruskim boljševikom pa se nismo organizirali le mi. Tega bog ne daj. Antanta, ki se ji celo dajo sline od samega hrepenenja po samoodločbi narodov, je pričela odkrit boj zoper vlado delavskih sovjetov. Na svoji strani ima seveda vse protidelavske elemente ne le v Rusiji, marveč po vseh drugih delih sveta. Najbolj žalostno je to, da veruje tudi delavstvo v demokratizem entente in odobrava ententni nastop v Rusiji. Rusko socialistično republiko obkoljajo sedaj od vseh strani sovražniki delavstva. Delavstvo pa gleda svojo tragedijo z rokami skrižema in se udiha po svojih voditeljih v službi svojih najhujših sovražnikov. Temu je treba napraviti konec. In sicer čim prej, tem bolje. V prvi vrsti se morajo zavedati nemški delavci svojih dolžnosti napram mednarodnemu delavskemu gibanju. Delavci v ententnih državah morajo storiti prav isto. Drugače postanejo izdajalci svoje sreče, izdajalci delavske armade. V drugič gre po svetu klic ruskega delavstva, ki poziva delavstvo celega sveta na pomoč ruski socialistični domovini, ki je v nevarnosti.

Naše strokovne organizacije.

Zanimiva je statistika, ki jo je izdala državna strokovna komisija za leto 1917. Vojna je hudo udarila po strokovnih organizacijah. Leta 1913. je bilo v državni strokovni komisiji združenih 428.363 delavcev in delavk. Leta 1914. pa le še 415.195 — v l. 1915. je padlo število na 240.681, v l. 1915. na 177.113, v l. 1916 celo na 166.937. V l. 1917. pa se je vzdignilo število in sicer na 311.068. V l. 1918. bo najbrže doseženo zopet ono, kar je bilo pred vojno.

V splošnem je tedaj bilo l. 1915. in 1916. zelo slabo. V naših krajih prav tako kot drugje. Poučna je statistika za naše dežele.

V letu 1917. je bilo:

	lokal. društev	podružnice	članov
na Štajerskem	2	254	24241
na Kranjskem	1	30	2378
na Primorskem	1	29	2456
na Koroškem	1	58	4256
v Dalmaciji	1	7	82

Razvoj od l. 1914. do 1917. je tudi zelo poučen. Kaže sledečo sliko:

Članov je bilo:	l. 1914	1915	1916	1917
na Štajerskem	15417	13328	12679	24241
na Kranjskem	1739	1229	1073	2378
na Koroškem	361	249	2304	4256
na Primorskem	4242	1741	1371	2456
v Dalmaciji	196	55	45	82

Pripominjamo, da so naše dežele l. 1911., 1912. in 1913. bile na višku, tako je n. pr. Dalmacija štela organiziranih l. 1910. — 756, l. 1911. — 827, l. 1912 — 933, Kranjska je n. pr. štela organiziranih leta 1910. — 3145, l. 1911. — 2939, Primorska je imela organiziranih l. 1910. — 8424, l. 1911. — 10.870, l. 1912. — 9445. Štajerska je štela l. 1910. — 24.067, l. 1911. — 25.620, l. 1912. — 25.974. Koroška je imela l. 1910. — 6283, l. 1911. — 6578, l. 1912. — 6422.

Žal, da ni statistika v naših deželah tudi po narodnosti urejena. Iti je na vsak način za tem, da se tudi v tem pogledu uredi potrebno.

Po strokah so glavni kader organiziranih: železničarji, kovinarji, rudarji. Na Kranjskem je bilo konec l. 1917. organiziranih z vsemi pravicami: 1057 železničarjev, 997 kovinarjev; na Štajerskem je bilo 2640 rudarjev, 5895 železničarjev in 9205 kovinarjev. Primorska je imela organiziranih 493 železničarjev in 1070 kovinarjev.

Zanimiva je ta statistika. Za danes podajemo le suhe številke. Prihodnjič se ozremo še nekoliko v organizacije same.

Socialni odsevi časa.

V vojnem času je moral tudi švicarski narod veliko pretrpeti, naravno seveda največ delavstvo. K bremenom vojne priprave je prišlo podraženje življenja in vrhu vsega še utesnitev državljanske svobode. Vse te razmere so povzročale razne izjave in opetovane stavke. Končno so sklicali splošen delavski kongres, ki naj bi sklepal o načrtu generalnega štrajka in je sedaj zboroval v Baslu. Pripravljalni odbor je predložil zveznemu svetu zahteve, na katere so deloma točno odgovorili, deloma se pa odgovoru izognili. Zvezni svet je temeljno pritrdil ustanovitvi prehranjevalnega urada, izvršitev istega pa je zadel na prav velike težkoče, in se dosedaj še ni posrečilo, najti primerno osebo za to. Zvezni svet smatra za samoobsebnost, da naj ima delavstvo pri posvetovanju prehranjevalnih vprašanj sedež in glas. Izpremembo pri razdeljevanju živilskih zalog pa treba še proučiti. Izdaja živilskih zalog z uvedbo in določitvijo enotnega blaga in enotnih cen mora po mnenju zveznega sveta priti v poštev le za nekatere vrste živil. Ljudske obleke naj bi se izdelovale po nižjih cenah iz dveh vrst enotnega sukna. Vprašanje o ustanovitvi paritetičnih plačilnih uradov in skrajšanju delovnega časa hoče zvezni svet, preden se o njih končno izjavi, predložiti mešani komisiji. Pospeševanje stanovanjskih zgradb ne smatra svet kot nalogo zveze, pač pa kot zadevo industrije in občin. Dodatna draginjska doklada za zvezno osobje naj bi se dovolila. Delovni čas v zvezinih obratih se more skrajšati le potom revizije zakona. Vodstva vseh državnih obratov so med tem dobila naročilo, da kolikor mogoče olajšujejo v tem zmislu današnje razmere.

Kongres je izrekel, da ni zadovoljen z odgovorom. Predlog, ki je v deželni zahteval splošno stavko tekom treh dni, je dobil le 48 glasov. Kongres je pa izrazil, potem ko se je s pretežno večino izrekel za obnovo obravnavanja z zveznim svetom, svojo voljo, da izvede v deželi splošno stavko, če bo treba, disciplinirano z vso odločnostjo, brez vsakršnih izgedov. Pozivlja osobje vojaških obratov kakor tudi s samovoljnimi odredbami poklicano vojaštvo, da odpove pokorščino. Sprejet je bil predlog kovinarskih delegatov s 131 proti 119 glasovom, da se postavno določi osemurni delavnik za vse švicarsko delavstvo. K sklepu ugovarja kongres proti krvavemu ugonabljanju finskega proletariata in proti intervencijam vojskujočih se volesil v Rusiji, ki ne pomenjajo ničesar drugega kot boj, s katerim se naj socializem z njim porazi.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 7. avgusta. Uradno se razglša: V Italiji artiljerijski boji in spopadi patrolj. V Albaniji so bili italijanski sunki zapadno Berat zavrnjeni. V zgornji dolini reke Devoli smo zopet znatno napredovali.

LISTEK.

Jezua.

(Dalje.)

Sem sin meščanskih staršev. Očeta pa nisem poznal nikdar, ker je umrl še preden sem prišel na svet. Mati mi je pripovedovala, da je bil dober mož in še boljši oče. Poleg mene je imela mati še dve hčerki, dve moji sestri, eno dve, eno pa štiri leta starejšo od mene. Kmalu po očtovi smrti je morala mama oddati trgovino. Sama je pa prevzela mesto oskrbnice pri nekem benečanskem grofu. Delala je od zore do mraka za nas, za svoje otroke. Hotela nas je izsolati vse tri, pa se ji ni posrečilo. Ena sestra se je učila za šiviljo, druga je pa pomagala materi, dokler se ni poročila s človekom iz bogate rodbine, ki je bil vrhutega še ostuden pijanček. Jaz sem bil končno namenjen v šole. Izvršil sem res vso gimnazijo in se vpisal v padovansko vseučilišče. Tedaj sem imel dvajset let. Za življenje in vse šolske potrebščine je skrbela moja dobra in skrbna mati. Le kasneje sem si nekaj prislužil s telovadbo, v kateri sem bil zares mojster. Če me opazu-

ješ, boš videl v meni starega telovadca. Dvajset let materinega in sestrinega žrtvovanja. Dvajset let materinega in sestrinega dela zame. To je bila moja bilanca ob dvajsetem letu. Vendar sem bil zadovoljen in sem čakal srčno dne, ko mi bo dana častna naloga, da povrnem sestri in zlasti materi, kar sta storili zame. Kakšno je bilo naše življenje v teli dvajsetih letih, ne bom govoril. Odreči smo se morali vsemu, vsakemu najnedolžnejšemu duševnemu vžitku, vsaki zabavi. Delo in uk. To je bilo vse, kar sta videli dve sobici, ki sta tvorili poleg kuhinje, naše stanovanje pri grofu. Pa je bilo vsaj to in nič si nisimo drugega želeli, kakor, da nam ostane ta služba, dokler ne dovršim jaz svoje študije.

Pa je prišlo drugače. Moja mater je zadel nekega dne mrtvoud in je ostala popolnoma hroma. Čez mesec nas je spoštljivi grof vrgel na cesto. Ravnal je pač tako, kakor je to stara navada aristokratske sodege. Mati ni bila sposobna za nobeno delo, ker ni mogla hoditi. Sestra je morala zapustiti delo in se posvetiti materi in meni popolnoma. Saj mati ni mogla, niti ni smela biti brez človeka, brez duše ob sebi, ki naj bi jo negovala, in jo tolažila. V treh mesecih smo porabili vse materine prihranke dvajsetletnega dela. Jaz nisem hotel nehati s

študijami takorekoč v trenutku, ko smo se vsi nadejali, da jih skoro dokončam in postanem tako koristen sebi in družini. Vedel sem pa takoj, kaj je moja dolžnost. Mati in sestra nista mogli več skrbeti zame; še zase ne. Moral sem se torej vdati misli postranskega zaslužka, ki bi zadoščal vsem trem. Temu bi služila moja spretnost v telovadbi. In res sem se vpisal v cirkus, kjer so me sprejeli radi kot člana telovadne skupine, koji je nedavno izginil drug. V enem letu sem prepotoval s cirkusom skoro vso Italijo in pošiljal domov polovico zaslužka, kar je vendar zadoščalo za mater in sestro, ker je bil moj zaslužek vsekakor dober. Ljudstvo me je aplavdiralo in ravnatelj cirkusa me je imel rad. Jaz sem pa v prostih urah dovrševal svoje zadnje študije. Toda prišla je nesreča tudi do mene in nova nesreča do družine. Kakor da je ležalo nad menoj prokletstvo izgovorjeno na smrtni postelji.

Tu se je Jezua oddahnil in me naprosil za čašico mamljive pijače. Ko jo je izpil, je sedel znova na sodček in vpri pogled v tla, kakor da je tam na kamenitem tla-ku zapisana njegova usoda. Po kratkem odmoru je nadaljeval:

(Konec prih.)

Bitka na zapadu.

Berlin, 7. avgusta. (Uradno.) Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Angleški protinapad južno ceste Bray=Corbie se je razbil pred našimi novimi črtami. Ob obeh straneh Lyse in ob Avri živahno poizvedovalno delovanje. Severozapadno Montdidierja se sovražni napad v našem ognju ni mogel razviti. Število vjetnikov iz včerajšnjih bojov ob Sommi se je zvišalo na 220 mož. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: V jutranjih urah ob Vesli delni napadi. Vzhodno Fismesa smo pri sunku čez Veslo ujeli večje število Francozov. Proti večeru naraščajoč artiljerijski ogenj, kateremu so ob obeh straneh sledili močni infanterijski napadi. Vsi napadi so bili deloma v topniškem ognju, deloma v protisunkih zavrnjenih.

Zračni napad na angleško obal.

Berlin, 7. avgusta. Neka naših zračnih flotilj je pod vodstvom fregatnega kapitana Strasserja v noči od 6. do 7. avgusta napadla vzhodno obal srednje Anglije ter z vidnim uspehom bombardirala Norwich, Boston in utrdbe ob izlivu reke Humber. S hrabro posadko vodilnega zrakoplova je v zračnem boju tudi njen voditelj našel častno smrt. Vse druge zračne ladje, ki so se udeležile boja so se vključljutim protinapadom vrtnile nepoškodovane.

Avstralci v vojni.

Berlin, 7. avgusta. Holandski listi javljajo iz poročila generala Monasha, da več avstralskih polkov stloj ne obstoji več. Osem odstotkov avstralskega prebivalstva stoji pod orožjem. Padlo je doslej 49.000 mož, ranjenih pa je 133.000 mož.

Foch — francoski maršal

Pariz, 7. avgusta. (Agence Havas.) Ministrski svet je podelil generalu Fochu čast francoskega maršala ter je generala Petaina odlikoval z vojaško medaljo.

Vesti iz Rusije.

Obramba proti vojni. Sovjetje stoji v junaškem boju proti vojni, v katero hočejo aliranci zopet potisniti ruhi narod. V sovjetskem časopisju prihaja protiobramba krepko do izraza. V prvi številki novega lista »Mir«, organa pacifistov, beremo: Izmučeni vsled triletnega nezmislnege boja in notranjih zmešnjav, nismo v stanju, da bi vplivali na sveto in odločno misel nadaljevanja vojne vseh filozofičnih Wilsonov, železnih Hindenburgov, trdoglavih Lloyd Georgeov in histeričnih Clemenceauevov. Toda braniti se smemo zoper vojno, v katero nas hočejo zopet vplesti. Zopet stojimo tik nove vojne za tuje premorske koristi. Ni težko sprevideti kakšne posledice utegne imeti nova vojna za stradajočo, obubožano in razcepljeno Rusijo; z ozirom na te strašne perspektive mora odločno izjaviti: Ruske roke so že dovolj hodele po kostanj za svoje sovražnike, sedaj pa so njih roke obžgane in našo dušo žejja po miru in počitku.

Trockij o padcu Arhangelska. Iz Moskve, 6. avgusta, se brzojavno poroča: Uradno se razglša, da so Angleži zasedli Arhangelsk. Vojni minister Trockij objavlja ob tej priliki ukaz, ki pravi: Okolnosti, pod katerimi so zapustili začasno Arhangelsk, dokazujejo, da nekateri zastopniki krajevnih sovjetov nikakor nimajo onih sposobnosti, ki so neobhodno potrebne za take funkcije na uradnih mestih, namreč energije in odločnosti. Zopet se je izkazalo, da imamo zastopnike sovjetov, ki ob prvi nevarnosti zbeže ter mislijo, da je rešitev lastnega življenja njih poglavitna naloga. Ti subjekti nimajo ničesar skupnega z revolucijo. Vsak zastopnik sovjetov, ki zapusti svoje mesto, ne da bi bil storil vse kar je treba za obrambo, je zločinec, ki ga je kaznovati s smrtjo. Ukazujem, da se takoj aretirajo vsi oni člani sovjeta iz Arhangelska, ki jih je smatrati po zanesljivem materialu kot dezertarje in da jih je kot take oddati revolucijskemu tribunalu.

Boji za Arhangelsk. Arhangelsk, 5. avgusta. Reuterjev urad poroča: Boljševiki, ki so dobili ojačenja, so preteklo noč zasedli Cakogorod, bližnjo postajo Arhangelska, a so bili od bele garde zopet pregnani. V raznih krajih Murmanske je izbruhnil upor proti boljševikom. Glasom došlih poročil so se tri rečne ladje potopile; boljševiška posadka je utonila.

Aretacija ententnih zastopnikov. Moskovska »Izvestija« poroča, da je bilo v Moskvi aretiranih nekaj odličnih zastopnikov angleške in francoske buržoazije. V zvezi s prodiranjem Angležev in Francozov v murmanskem ozemlju so bili aretirani tudi nekateri francoski in srbski častniki, katerih delovanje se je zdelo sovjetski vladi sumljivo.

Kamenjev zopet na svobodi. Med rusko in finsko vlado se je dosegel sporazum, vsled katerega so bili ruski državljani, ki so iz političnih razlogov bili na finskem aretovani, takoj izpuščeni na svobodo, med drugimi tudi Kamenjev. Nasprotno so tudi v Rusiji izpuščeni politični finski aretovanci. Izpuščeni aretovanci so se izmenjali na postaji Bjelooostrov.

Ukrepi Trockega. Petrograd 7. avgusta. Vsled ruskega komisarja Trockega so se v Petrogradu pomnožile patrulje in straže. Na češko-slovaško fronto so odposlana odtoč ojačenja Boljševiškega časopisja objavlja oklic, ki pozivlja na obrambo socialistične domovine. Rudeča armada je izdala oklic bivšim podčastnikom letnikov 1893 do 1895 v gubernijah Petrograd, Moskva in Vladimir. V Arhangelsku, Vologdi in drugih mestih je bilo proglašeno obsešno stanje. Vsi komunisti so poklicani pod orožje. Inozemci morajo omenjena mesta v 24 urah zapustiti.

Sibirija. Moskva, 7. avgusta. Začasna sibiriska vlada izjavlja v noti, poslani zastopnikom entente, da je v zvezi s sibirsko duno ona odgovorna za usodo Sibirijske, da se smatra glede odnošajev z vnanjimi državami za popolnrem svobodno in neodvisno in da torej odslej nobena druga oblast nima pravice, nastopati poleg sibirske vlade ali prevzemati obveznosti v imenu Sibirijske.

Boj proti ententi. Pariz, 7. avgusta. Radiotelegrafičnim putem se iz Moskve poroča, da je sovjetska vlada poklicala pod orožje vse letnike od 1893 do 1897 vseh velikoruskih in beloruskih gubernijah.

Proti evoluciji na jugu. Kijev, 7. avgusta. V kubanski pokrajini je general Denikin potisnil boljševike v ozki prostor Taman=Jekaterinodar=Tuapse. Novočerkask je še v rokah boljševikov. Kijevski časopisi poročajo, da se veliko ustavodajna skupščina donskih kozakov dne 15. avgusta sestane v Novočerkasku.

Angleži v Vladivostoku. Vladivostok, 6. avgusta. Danes so se v Vladivostoku izkrcale angleške čete.

Brzojavni promet med Rusijo in Anglijo ustavljen. Ruski listi javljajo, da je sovjetska vlada ustavila zasebni brzojavni promet med Rusijo in Anglijo.

Masaryk v Vladivostoku. Moskva, 7. avgusta. »Izvestija« poroča, da je profesor Masaryk iz Amerike došel v Vladivostok, odkoder odpotuje v Samaro.

Politični pregled.

— **Zasedanje parlamenta za dva dni.** Večni fiskalist poslanec dr. Steinwender je uganil, da bi bilo dobro sklicati sredi septembra parlament, pa le za dva dni, le v ta namen, da reši vlada davčne predloge. Nemške meščanske tranke nimajo proti temu seve ničesar, agrarci zahtevajo samo to, da bi bilo to zasedanje kar le mogoče kratko. — Zdi se nam, da takok omodno ne bo mogla ravnati niti vlada, niti njeni prijatelji.

— **Za 24 milijard bankovcev.** Avstro-ogrška banka razglša, da je izdaja bankovcev z novjšimi krediti dosegla že svoto 24 milijard kron.

— **Naši industrijski izdelki za Ukrajino.** Kijevski listi poročajo, da odpotuje v Avstrijo posebna komisija ministrstva za prehrano, da si ogleda tovarne za poljedelske stroje, nakupi za Ukrajino potrebnih strojev ter ugotovi nakupne pogoje tudi za bodočnost.

— **Hrvatii proti Wekerleju.** Izvrševalni odbor hrvatsko-srbske koalicije se je v pondeljek sestal na sejo, na kateri se je razpravljalo o odgovoru, ki ga bo podala hrvatska delegacija v ogrskem državnem zboru z ozirom na protihrvatske izjave ministrskega predsednika dr. Wekerleja in poslanca Barthe.

— **Ogrska in naša prehrana.** Na predvčerajšnji seji ogrske poslanske zbornice je minister za ljudsko prehrano princ Windischgrätz odgovoril na interpelacijo grofa Tisze o prehrani. Naše včerajšnje brzojavno poročilo spolnujemo s sledečimi podatki: Z ozirom na pritožbe avstrijske vlade, da je Ogrska prenelo pomagala Avstriji, se je minister skliceval na to, da oskrbuje Ogrska hrano za celo armado. Za prebivalstvo v Avstriji da res ni bilo mogoče dati veliko žita, to pa zaradi slabe letine. V miru je Ogrska pridelala po 130 milijonov meterskih stotov žita, lani pa le 90 milijonov. Vendar minister ugotavlja, da je le gospodarska politika Ogrske omogočila Avstriji vztrajati štiri vojna leta. Tekom vojne je Ogrska dala Avstriji približno 7 milijonov stotov žita, dočim ji je v miru prodala po 20 milijonov stotov žita. Sedaj je minister poskrbel za to, da bo v bodoče Avstrija dobila pomoč v živilih le proti zameni. Pri tem se vračuni tudi žito za avstrijski del armade. Princ Windischgrätz je zaključil svoj govor z besedami: Biti si moramo na jasnem, da odločitev v petem letu ni toliko odvisna od vojaških podjetij, kakor od življenjske sposobnosti naših gospodarskih organizacij. Zadnji grizljaj kruha, ki ga imamo, bo odločilen.

— **Kaj se godi v Ukrajini?** Kakor poroča nek krajski list, se je v Ukrajini pojavilo izredno močno kmetijsko gibanje proti Nemčiji. Posebno močno se čuti to gibanje v kijevski in podolski guberniji. Kmetje so precej dobro organizirani in baje tudi oboroženi. V takih razmerah seveda ni misliti, da bi se mogla ukrajinska žetev spraviti pod streho, in veleposestniki, ki so se ravno v ta namen vrtnili v domovino, so morali svoja posestva zopet zapustiti. V Podoliji so kmetje velik del žetve uničili. Nemško-ukrajinske oblasti so vse ukrenile, da rešijo še ostalo žetev. Polja so zastražena po nemških vojaki, žetvina je docela zasežena. Toda vključ strogi oblstvenim odredbam se uničevanje letošnje žetve nadaljuje.

— **Odločitev v letu 1919.** Francoski socialistični poslanec Renaudel izjva v »Humanité«: Francija ima pravico vedeti na kakšne razloge opira vlada svoja zagotovila, da bo pomlad leta 1919. prinesla odločni preobrat. Bila bi velika napaka, vzbujati take nade, samo da s potlačijo nezadovoljnost zaradi vpoklica 18letnih mladencev.

— **Prisilno delo v Rumuniji.** Rumunska poslanska zbornica je sprejela zakon, ki predpisuje za železničarje prisilno delo, če bi ne hoteli prostovoljno delati ali če bi prostovoljno delo ne zadostovalo.

— **Kabinet Bratianu pod obličbo.** Iz Bukarešta se poroča, da je samo bivši ministrski predsednik Bratianu prevzel obtožnico in sprejem potrdil policijskemu uradniku. Vsi ostali ministri so se zatajili. Obtožnica se jim je pripeljala na vrata njih stanovanj. V inozemstvu se nahajajočim ministrom se obtožnica razglša v uradnem listu.

— **Flaci za monarhistično državno obliko.** Helsinkforski »Svinhufoudbladet« poroča, da je monarhistična večina finskega deželnege zbora trdno odločena, da vztraja na svojem stališču. Od 25 pristašev mladofinske stranke jih je baje 20 prešlo k monarhistom.

— **Masaryk o ciljih Čeho-Slovakev.** Profesor Masaryk, ki se mudi v Ameriki, je poslal komisarju za vnanje zadeve, Čečerinu, brzojavno spomenico, v kateri odločno ugovarja trditvi, da so se Čeho-Slovaki pridružili protirevolucionarnemu gibanju. Kot predsednik češko-slovaškega narodnega sveta je vsem češko-slovaškim polkom ukazal, da se ne vtikajo v ruske zadeve. Razoroženju češko-slovaških čet bi ne nasprotoval, če se jim dovoli svoboden odhod v Francijo.

— **Volitve v Luksemburgu.** Pri ožjih volitvah v ustavno zbornico luksemburških so bili izvoljeni: 4 socialisti, 3 pristaši stranke prava, 5 liberalcev, 2 ljudska strankarja, 2 neodvisna. Ustavna zbornica je sedaj sestavljena takole: 12 socialistov, 23 pristašev stranke prava, 8 liberalcev, 5 ljudskih strankarjev in 5 neodvisnih poslancev.

— **Italija in zavezništvo.** Kakor poročajo italijanski listi, ministrski predsednik Orlando ni nadaljeval svojega potovanja iz italijanskega glavnega stana v Pariz k seji zavezniškega vrhovnega vojnega sveta, ki se vrši običajno prve dni vsakega meseca, temveč se je vrnil v Rim, ko je Clemenceauju brzojavno čestital na zavzetju Soissona. V Rimu je napovedan ministrski svet, v katerem bo sta ministra za prehrano Crespi in zakladni minister Nitti poročala o uspehih svoje vožnje v Pariz in London. Tozadevna pariška poluradna objava poudarja, da si bosta na podlagi dogovora med Nittijem in francoskim finančnim ministrom Italija in Francoska druga drugi olajševali z medsebojnimi predujmi ukrep o potrebnih sredstvih in da Francoska dovoli Italiji posojila v svrhu primernega olajšanja trgovinskih zvez in vzdržanja italijanskega trga. Sonnina zopet silno napadajo oni italijanski listi, katerih inspiracije navadno prihajajo iz Pariza.

— **Gospodarska vojna entente.** V poslanski zbornici je vnanji minister Balfour izjavil, da angleška vlada še ni stopila v stik s predsednikom Wilsonom zaradi pariških gospodarskih resolucij. Vsekakor se gospodarska skupnost ne bo izvršila brez privoljenja in udeležbe Združenih držav. Bonar Law je obenem izjavil, da je prišlo na angleški državni konferenci samo do sporazuma glede temeljnih načel. Izvedba imperialne varstveno-carinske politike se more izvršiti šele po vojni.

— **Mir brez zmage za entente nemogoč.** Iz Pratorije v južni Afriki se brzojavno poroča: Prvi minister južnoafriške unije, Botha, izjavlja v oklicu na prebivalstvo unije: Imamo jasen dokaz, da bi bil mir brez zmage usodepoln in da bi imel za posledico samo novo, še strašnejšo vojno.

— **Nov vojaški zakon v Ameriki.** Obe zbornici ameriškega parlamenta sta sprejeli vojaško predlogo, ki razširja dolžnost vojaškega službovanja od 18. do 45. leta. Vojni tajnik je izračunal, da bo po tem zakonu obvezano k vojaškemu uslužbovanju nadaljnjih 3,398.000 mož.

Dopisi.

Pomemben sklep tržaških italijanskih socialistov.

Trst, 5. avgusta.

V nedeljo se je vršilo v tržaškem »Delavskem domu« splošno zborovanje italijanskih socialistov. Predmet razprav na tem zborovanju so bile praške slavnosti. Šlo je za to, ali odobrava stranka ali ne stališče sodruga Pittonija, ki je odklonil vabilo čeških socialistov. Raz-

prave med sodrugi so bile precej burne in nervozne, vendarle v vseh ozirih stvarne. V glavnem so se udeležili razprav sodruga Puecher in sodružica Kladnik za udeležbo, sodrugi Catalan, Passigli, Tantar in Giacomini proti udeležbi, t. j., ti so odobraval stališče, ki ga je zavzel sodrug Pittoni. Končno je bila sprejeta z večino proti 9 glasom tale od političnega odbora predlagana resolucija, ki jo tukaj ponovno objavljamo:

»Strankino zborovanje odobrava, da je sodrug Pittoni odklonil vabilo, po katerem naj bi se bil udeležil praskih slavnosti v imenu stranke, in sicer odobrava iz vzrokov, ki jih je sodrug Pittoni jasno obrazložil v »Lavoratoru« od 29. maja 1918.«

Nadalje so se izjavili zborovalci soglasno za samoodlobo narodov in proti inkorporaciji Italijanov iz teh pokrajin v bodočo Jugoslavijo. Kar se tiče konkretnih rešitev narodnega vprašanja v teh pokrajinah, bodo razpravljali italijanski sodrugi na bodočem strankinem zborovanju.

Sklep glede na praške slavnosti ni seveda tako ozkega pomena, kakor bi se lahko zdelo na prvi pogled. Gre pač le za vprašanje, ali so sodrugi za sodelovanje v govorih, zlasti narodnih, stvarih z drugimi nesocialističnimi strankami ali so proti takemu sodelovanju. Izrekli so se torej proti vsakršnemu sodelovanju in za samostojni nastop stranke. S tem sklepom so ostali principiellno in praktično na stališču, ki so ga negovali dosedaj. Zelo nas pa veseli tudi, da bodo italijanski sodrugi na prihodnjem zborovanju razpravljali o konkretnih predlogih glede rešitve narodnega problema v teh pokrajinah. Ker prevladuje med italijanskimi sodrugi mnenje, da morajo stopiti z nami v dogovor (kakor je izrekel tozadevno željo naš Vseslovenski delavski dan) glede teh pokrajin, bo dobro, če prepustimo italijanskim sodrugom, da si pojasnijo to stvar v prvi vrsti v svoji sredi in se bomo, v to svrhu, vzdržali vsakršne pisave, ki bi utegnili prejudicirati njihove sklepe. Govorili bomo torej tem raje potem, ko bomo na jasnem o njihovih sklepih. (Op. ured.: Nimamo dvoma, da bodo italijanski sodrugi o narodnem samoodločevanju sklepali stvarno in dobrohotno, a kljub temu smatramo, da je primerno razpravljanje o tem vprašanju, ker je še vse pre malo jasno, in ga meščanske stranke izrabljajo v svojo namene. Čim več se razpravlja o stvari, tem bolj se okrepi spoznanje in lažji je potem sporazum na podlagi objektivnih razlogov.)

Za razširitev »Napreja«. Piše nam kovinar: Poročilo uprave »Napreja«, da ne sme naš socialno demokratični dnevnik nič več med sodruge-vojake, naj bo opomin vsemu delavstvu. Kar ne smejo drugi, to moramo mi. Sodrugi-delavci! Pojdimo na delo, da pridobimo »Napreja« kar največ naročnikov. Naš list nima državnih ali kakih drugih podpor; živeti mora ob tem, kar mu dajo naročniki. Tudi za tiskovni sklad se malo bolj pobrigajmo. Dajmo vsak, kolikor moremo. — I. N.

Iz Bohinja. O naši misli pride malokdaj kaj na dan. Delavci pri kopanju bauksita so uboge pare. Tvrda, ki ji je na čelu g. dr. Tschinkel, plača po 4 do 5 K na dan, dasi bi 12—13 kron bila komaj dovolj primerna na dan. Seve: delavci so oproščeni vojaške službe. Podletnik to izkorišča. — Gozdarski delavci so enako veliki reveži. Aproxizacija je pod ničlo. Kdor doma kaj ne pride, je siromak, da je joi. Tudi železničarjem ni veliko boljše, ali saj nekaj dobijo, dočim smo drugi prav zelo pritisnjeni ob zid. — Da bi že končala ta nesrečna vojna!

Delavsko gibanje.

Izredna doklada za vse v vojni industriji vposlene delavce v Trstu. Kakor poroča »Lavoratore« so se vršila pogajanja med tržaškim namestnikom, zastopnikom socialnega ministrstva, zastopniki delodajalcev in delavcev, katerih uspeh je bil, da je ministrstvo dovolilo vsem delavcem vojne industrije v Trstu izredno dvotedensko doklado, in sicer: Delavci, ki zaslužijo nad 100 kron na teden, dobe 14 kron, tisti, ki zaslužijo manj kot 100 kron, dobe 16 kron in mladi delavci in vse delavke 10 kron vsak teden. Poleg tega dobe tisti, ki imajo družino še 6 kron na teden za vsakega člana družine. Ta izredna dvatedenska podpora se bo izplačala 9. in 16. t. m.

Stavka v Miljah končana. Kakor smo poročali, so arzenalski delavci v Miljah stopili v stavko, ker niso dobivali niti tiste malenkosti od aproxizacije, ki jo dobe tržaški. V torek so bila posvetovanja pri namestništvu v Trstu, kjer se je ugodilo vsem delavskim zahtevam. Včeraj so delavci šli na delo. — Kakor se vidi, je stavka še najboljše sredstvo tudi ob vojnem času.

Dnevne vesti.

— **Se no zadostuje!** Na fronti je »Naprej« prepovedan, to vemo sedaj oficijelno. To pa še ni zadosti, sedaj nam list vračajo tudi iz Pulja in iz zasedene Srbije. Če bo šlo tako dalje, kmalu »Napreja« ne bomo smeli čitati niti v Ljubljani. Ali smo postali res tako nevarni? No, ako tudi smo, šli bomo vse eno svojo pot naprej in če nas bodo še tako strašili. Napram tem šikanam kličemo na pomoč samo eno in to je jugoslovansko zavezno delavstvo, da nas podpira in »Naprej« razširja, ker je to naše najboljše orožje.

— **Člani »Društva zasebnih uradnikov in uradnic«,** ki biva v Ljubljani in se niso prejeli in izpolnili popisnih

pol glede aprovizacijskih kart in razsvetljave, naj se zglašijo v društveni pisarni pri »Zlatorogu« od 6. do 8. ure zvečer, da dobe dotične pole. Kdor pa je polo že dobil in je še ni vrnil, naj to takoj stori. Društvu je na tem, da čimprej ugotovi, v koliki meri je zasebno uradništvo upoštevano pri mestni aprovizaciji, zato se vsakemu članu nujno nasvetuje, da polo takoj, natančno in verodostojno izpolni.

— **Dr. Lampe pogorel.** Včerašnji občni zbor »Kotliškga tiskovnega društva« se je vršil ob mnogobrojni udeležbi. Dr. Lampe je poizkušal vreči ves stari odbor in spraviti svoje ljudi vanj. Zmagala pa je kompromisna lista s prelato Kalanom s skoro dvetretjinsko večino.

— **Vrnitev orožja.** C. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani bo v teku enega meseca svojčas njemu oddano orožje zanesljivim osebam vrnilo, če se pismeno in utemeljevano zato prosi. Tozadevne prošnje morajo biti kolkovane s kolekom 2 kron in morajo vsebovati tudi številko potrdila o oddanem orožju. Po vložitvi prošnje se bodo stranke pismenim potom pozvale, kdaj je orožje prevzeti.

— **Okrajno učiteljsko aprovizacijo** osnuje vse učitelstvo kranjskega okraja v ponedeljek, dne 12. avgusta t. l.

— **Smrt v ladjedelnici.** V tržaški ladjedelnici je padel kovinarski delavec Anton Cercego osem metrov globoko in se ubil.

— **Umor.** Dne 3. t. m. je neki ribič v občini Poberž potegnil iz Drave okoli dva meseca starega dečka. Otrok je imel zvezani roki in brez dvoma gre tu za umor.

— **Roparski umor na Dunaju.** Pred poroto na Dunaju se vrši razprava proti Karlu Frankeju in Emu Davidu, ki sta dne 23. maja t. l. umorila uslužbenko Earl pri družini bančnega ravnatelja barona Vivante. Franke je obtožen, da je usmrtil Julijo Earl s tem, da jo je udaril, dušil in ji prerezal vrat. Emo David je obdolžen, da ga je nagovarjal k zločinu in mu pomagal. Hotela sta se polastiti ročne torbe z dragocenim nakitom in okoli 50.000 K gotovine družine Vivante. Nadalje sta obtožena, da sta oškodovala neki zavarovalni zavod za 1704:44 K, in David, da je ukradel baronu uro za 1860 K, katero je Franke skril. Dvorana je polna občinstva.

— **Na Dunaju zgrade (turško cerkev) mošejo,** za katero je daroval cesar 30.000 kron.

— **Pet milijonov kron** je podedoval nepričakovano budimpeštanski župan dr. Body.

— **Trinajstletna žena.** V Velikem Bečkereku na Ogrskem se je te dni poročila Ana Virag z nekim infanteristom, ki se je vrnil s fronte.

— **40 madžarskih otrok** je ušlo iz Opatije, kjer so se nahajali na letovišču. Policija jih je izsledila in spravila nazaj v Opatijo. Na vprašanje, zakaj so ušli, so odgovorili, da niso zadovoljni s prehrano. Uradno pa poročajo, da je hrana v letovišču naravnost vzorna in da se otrokom v nobenem oziru ne godi slabo.

— **Zakaj ne pride ničesar iz Ukrajine?** Dobro poučena »Reichenb. Zeitung« piše naslednje: V Ukrajini je še mnogo in obilo žita; ne le novih, temveč tudi starih zalog. Kmetje imajo bogate zaloge vseh poljskih pridelkov, vendar so zero nezaupni in nočejo ničesar prodati. V mnogo slučajih je moralo vojaštvo pri rekvizicijah nastopiti s silo. Če pa so že naše upravne oblasti spravile skupaj nekaj žita, tedaj so se pokazale zopet druge težkoče: namreč prevozne težkoče. Že na postaje v največ slučajih ni bilo mogoče (!?) spraviti nabranega žita, vsled pomanjkanja vreč (kar zjokal bi se nad našo upravo! Op. ured.) Ker je vsega tega nedostajalo, so kmetje zmetali kratko in malo pokupljeno in zrekvirirano žito iz svojih žitnic na prsto in tako je bilo pripuščeno dežju in drugim vremenskim neprilikom. Nikdo se ni več brigal za dragoceno blago. Le solnce in dež sta črpala iz njega bogato redilno moč in tako je vsled svoje izvrstne, nad vse vestne uprave zgubila Avstrija velik del žita, ki jo je veljal precej lepih milijončkov. Nemci so ravnali drugače. Kmetom so dajali v zameno za žito druge izdelke, in že vsled tega so jim bili kmetje bolj naklonjeni in so jim šli bolj na roko kot pa nam, ki smo jim ponujali in vsiljevali le papir. Seveda so mislili tudi na vozove in vreče; opremljeni z njimi so šli kupovat. Tudi za novo žetev so se Nemci temeljito pripravili, dočim so storili Avstriji malo ali pa nič. Omenimo še, da so obdelana polja nemške uprave lepo in vzorno, polja avstrijske uprave pa so zanemarjena in žetev slaba.

— **Velika eksplozija** se je pripetila v Syrakazah v državi Novi Jork. 150 oseb je izgubilo pri tem življenje, veliko število delavcev pa je bilo ranjenih. Škode je nad milijon dolarjev.

Iz stranke.

Na Štajersko. Dne 25. avgusta se vrši v Celju konferenca sodrugov iz Spodnje Štajerske. Prostor in začetek zborovanja se bo še naznanilo. Priglase za konferenco je vposlati na sodruga J. Petejana, Ljubljana, Uprava »Napreja«.

Na Gorenjsko. Konferenca sodrugov na Gorenjskem se bo vršila v nedeljo, dne 1. septembra na Jesenicah. Dnevni red: 1. Poročilo obstojeh krajevnih političnih organizacij; 2. strankin tisk; 3. gospodarske organizacije. **Deželna konferenca** v Celovcu se vrši v septembru.

Zadnje vesti.

Nov skupni finančni minister.

Dunaj, 7. avgusta. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo bivši ministrski predsednik dr. von Körber v najkrajšem času imenovan za skupnega finančnega ministra.

Blagovnice za srednji stan.

Dunaj, 7. avgusta. Med trgovinskim in finančnim ministrstvom se vrše posvetovanja glede ustanovitve blagovnic (skladišč in prodajalne oblačilnega blaga) za državne uradnike in srednji stan. Projekt se v kratkem izvrši. Blagovnice se ustanove ne le na Dunaju, ampak v vseh večjih mestih Avstrije. Sredstva za podjetje so že zagotovljena.

Umor v hotelu Bristol.

Dunaj, 7. avgusta. Dunajsko porotno sodišče je končalo obravnavo proti morilecu Julije Earl v dunajskem hotelu Bristol, Frankeju in proti Davitu, ki je ta umor naročil. Porotniki so potrdili krivdo umora, goljufigije in tatvine obeh obtožencev, nakar je izreкло sodišče obsodbo. Morilec Franke je obsojen na 15 let težke ječe, poostrene s postnim dnevom vsako četrtletje. Davita pa je obsodilo sodišče v zmislu zakona na smrt. Zagovornik Davita je prijavil ničnostno pritožbo.

Hrvati za svoje pravice.

Budimpešta, 7. avgusta. Na današnji seji ogrske poslanske zbornice je v imenu hrvatske delegacije govoril poslanec baron Rajačić. Opozarjal je, da je bil on še za časa ministrskega predsednika grofa Tisze izgovorjen proti hrvatskim poslancem sum, da so se oni udeleževali veleizdajske gonje. Tozadevno je bil imenovan neki Pašičev spis, na katerem so baje Hrvatje podpisani. Hrvatski ban je v saboru poudaril, da je spis ponarejen. Hrvati so zvesti in se ne udeležujejo veleizdaj. Kar pa se tiče opazk ministrskega predsednika Wekerleja v poslanski zbornici o državnih razmerah Ogrske in Hrvatske, je pač njegova izjava v nasprotju s hrvatskimi pravicami. Govornik protestira tudi proti izvajanjem poslanca Barte in pravi, da se bodo Hrvati vedno borili za svoje stare pravice in da se bodo trudili še za nove. Ministrski predsednik Wekerle izjavlja, da je osebna zadeva barona Rajačića končana, ker mu temeljita preiskava ni mogla ničesar obtežilnega dokazati. Kar se pa tiče drugih izjav Rajačićevih glede ogrsko-hrvatskega razmerja, pač niso sposobne, da bi utrdile sporazum in zgodovinske zveze med Ogrsko in Hrvatsko. Poročevalec Barta izjavlja, da ne more biti hrvatskega domobranstva (honveda), ampak samo »kr. ogrski honved«. Opombe Rajačićeve morejo razmerje med Ogrsko in Hrvatsko samo motiti, kakor tudi stremenje raznih hrvatskih poslancev, ki se trudijo sejati nesporazum. Posl. Huszar pravi, da je svoje dni umor v Sarajevu dokazal, da »Narodna obrana« v Belemgradu ni čisto nedolžna. O tem društvu pa so Hrvatje izjavljali, da je neškodljivo mudiško in športno društvo, dočim so dejstva pokazala, da je zelo nevarno. Mnogo Hrvatov je bilo pri njem udeleženi. Nasprotnih dokazov hrvatski poslanci niso nikoli doprinesli. Potem se je nadaljevala debata o vojaškem oskrbovalnem zakonu. Prihodnja seja jutri.

Maksimalne cene za hotelske sobe.

Budimpešta, 7. avgusta. Uradni list objavlja naredbo, s katero se določajo maksimalne cene za sobe v hotelih.

Helfferich poklican v Berlin.

Berlin, 7. avgusta. Diplomatični zastopnik nemške vlade v Moskvi, državni minister dr. von Helfferich, je poklican v Berlin, da ustmeno poroča o položaju v Rusiji. Helfferich je včeraj odpotoval iz Moskve.

Landsdownovi prijatelji na delu.

Berlin, 7. avgusta. Povodom Landsdownovega pisma so sklicali prijatelji lorda shod, na katerem je bilo to pismo javno prebrano. Predsednik shoda lord Beauchamp je izjavil, da je padlo, glasom omenjenega pisma, doslej v vojni nič manj kot dva milijona mož, in šestina teh žrtev odpade na Anglijo. Novih stroškov je zahtevala vojna šest milijard funtov, od Anglije same eno milijardo. **Le mir, ki ga bodo pripravila pogajanja, more biti zadovoljiv,** nasprotno pa ne more približati človeštvo miru nobena sila, ne krvoprelitje, ne bankrot in ne izčrpanje. Govorilo je še več govornikov. Izjavili so, da je bila že večkrat dana prilika, da bi se stavi predlogi za mirovno konferenco, toda, kako naj se doseže kaka enotnost, ako se preprečijo vsa pogajanja že v kali. Dejala se je od strani politikov, da z Nemčijo ni mogoče pričeti nobene akcije. Eno vprašanje pa je odločevalno za odkritosrčno pripravljenost pričeti mirovna pogajanja, to je vprašanje zveze narodov; narode, ki pridejo pri mirovnih pogajanjih v poštev, je treba vprašati, so-li pripravljeni na tej podlagi skleniti mir. Priznam, je dejal neki govornik, da stoji Anglija danes na istem stališču, na katerem je stala spočetka vojne, toda kdo naj premeri vse nedogledne učinke in posledice novega nezmišelnega nadaljevanja vojne. Kadar je ponudil kdo pameten mirovni predlog, ga je Anglija vedno odbila kot neodkritosrčnega. Glavno je, da obstoja narod pri svoji neovrgljivi pravici in da čin-

prej spozna vse pravične mirovne ponudbe in pogoje. Dejala se je dalje, da je edina pot do mira, ako je Nemčija uničena. Toda Anglija ima zgled na Irski in lahko spozna, kako nemogoče je, uničiti obstoj celo tako majhnega naroda, kakor je Irska, ki stoji vendar pred durmi Anglije.

Bratiano pod obžobo.

Bukarešt, 7. avgusta. Poslanska zbornica je pričela danes razpravo o obžobi proti petero ministrom Bratianovega kabineta. Obžoba proti ministrskemu predsedniku Bratiano je zbornica soglasno odobrila. Obtoženi ministri so pismeno izjavili, da ne priznavajo zakonitosti današnjega parlamenta.

Skrb za nerešene pokrajine.

Lugano, 7. avgusta. Za pretresanje in posvetovanje raznih vprašanj po vojni je ustanovljenih 27 komisij, med drugimi posebna komisija pod imenom »Problemi speziali per le provincie irredenti«. Člani te komisije so poleg drugih naslednji bivši avstrijski poslanci: Candussi, Mazzorana, Pitacco, Stefenelli in Zanella, nadalje več občinskih funkcionarjev ter tajnik društva »Lega nazionale«, Tambosi. Članica te komisije je tudi gospa Battisti, vdova poslanca dr. Battistija, ki je bil zaradi veleizdaje ustreljen.

Dnevni red francoskega strankinega kongresa.

Geneve, 7. avgusta. »Humanité« priobča dnevni red socialističnega letnega kongresa, ki se bo vršil od 6. do 10. oktobra. Dnevni red bo obsegal poročila vseh komisij, soglasno izjavo o pomenu pojma »narodna obramba«, sestavo minimalnega mirovnega programa, zahtevo po mednarodni konferenci, strankine želje na polju političnih reform in gospodarske restavracije, boj proti fisku in slednjič notranje strankine zadeve. Na konferenci se bo glasovalo tudi za znani sklep Longueta, ki pozivlja socialistične poslance, da gredo v boj za potne liste v svrhu mednarodne konference celo tako daleč, da odklonijo vojne kredite.

Ameriški socialisti proti vojni.

Bern, 7. avgusta. Kongres ameriške socialistične stranke v Novem Yorku, katerega se je udeležilo tristo delegatov, je sklenil, da postavi za jesenske volitve v senat kolikor mogoče veliko število lastnih kandidatov in je izrekel upanje, da bo žela socialistična stranka v posameznih volilnih okrajih gotovo lepih uspehov. Morris Hillquit in drugi delegati svare evropske socialiste pred »socialistično komisijo« iz Zedinjenih držav, ki se nahaja sedaj v Parizu. Ta komisija je komisija ameriške vlade in ne ameriških socialistov. Vseh sedem agentov te komisije ni nikdar imelo nikakih stikov z delavskim gibanjem.

Za tiskovni sklad »Napreja« so darovali: Balantič F. nabral v Lokah pri Zagorju 7 K 52 vin., D. J. 10 K, Zibernik 12 K 50 vin., Avgust Pavlin 21 K, železničarji skupine II. v Ljubljani nabrali 18 K. — Skupaj 69 K 2 vin. Vsem darovalcem lepa hvala!

Za strankin sklad je poslal sodrug Vošank iz Les kot saldo starega društva »Vzajemnost« 20 K 21 vin.

Aprovizacija.

Čebula za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo čebulo na nova zelena nakazila za krompir v petek, dne 9. t. m. v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je tale red: Od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Čebula za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo čebulo na nova zelena nakazila za krompir v soboto, dne 10. t. m. v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. št. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Čebula za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo čebulo na zelena nakazila za krompir v petek, dne 9. t. m. popoldne v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je tale red: od pol 4. do pol 5. št. 1 do 200, od pol 5. do pol 6. št. 201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Razno.

* Legionarka utonila pri kopanju. Iz Lvo-va poročajo: Zofija Halečkova, ukrajinska le-

gionarka je utonila sedaj pri kopanju. pri Nad-
worni v Galiciji. Od začetka vojne je bila na
fronti in bila odlikovana za hrabrost.

* Vojni kruh pred 2500 leti. Naša preskrba s kruhom ima svoj vzor v času, ki skoro natančno leži za nami 2500 let, namreč v času obleganja Jeruzalema. O tem se pripoveduje: »Tedad vzemi s seboj pšenice, ječmena, fi-
žola, leče in deni vse v sod, pa napravi si kruh iz njega, tedaj da tvoja jed, katero naj bi vsak dan jedel, tehtala dvajset vrečic po teži«. Potemtakem mešan kruh, ali ka-
kor danes pravimo, vojni kruh v najboljši obliki! Tudi »racije« so ravnotako uvedli kakor dandanes in teža dnevne porcije se ujema čudno tudi z našo sedanjo pre-
skrbo kruha skoro popolnoma. Težka vrečica je tehtala 16,8 gramov, kar znaša dnevno 535 gramov. Lažja vre-
čica je tehtala nasprotno 8,4 gramov, kar bi danes zne-
slo 168 gramov kruha dnevno.

* Koliko ljudi umre na svetu? »Newyorški Sun« po-
izkuša določiti povprečno dnevno število smrtnih sluča-
jev na vsem svetu. Po njegovem mnenju umre vsako leto
43.800.000 ljudi. Dnevno povprečno število znaša 120.000
ljudi. V primeri s tem se morejo imenovati izgube na bo-
jiščih še vedno razmeroma majhne. Na vsakega v boju
usmrčenega vojaka pride 32 civilnih oseb, ki umro vsled
bolezni, starosti ali nesreče. Izgube, po vojni provzro-
čene, predstavljajo dosedaj le deseti del prebivalstva ce-
lega sveta in poleg tega bi jih bilo umrlo med temi pad-
limi skoro gotovo tudi brez vojne tekom zadnjih štirih let.

* Veliko pomanjkanje kruha vlada, po poro-
čilu »Petit Parisienne«, v Parizu. Pekarijam ne
dajejo več določene množine moke. Večina pe-
karij je zaprla v nedeljo popoldne svoje trgo-
vine. V gostilnah dajejo gostom le omejenih
racijah (pri nas pa nič!) Slabo preskrbljenje
zvišuje na veliko pomanjkanje transportnih
sredstev; trajalo bo le še nekaj dni. Srečni Pa-
rižani. Še le sedaj bodo čutili, da ni dosti kru-
ha... Mi pa čutimo to že tri leta...

* Dohodki ameriških milijonarjev. Naj-
večje dohodke vojnih bogatašev pri nas, ne mo-
remo na nikak način primerjati z dohodki ne-
katerih ameriških bogatašev. Rekord je dosegel
Rockefeller, ki ima, računano po našem denarju,
več ko eno milijardo (tisoč milijonov) letnih do-
hodkov. Razume se pa, da ima on kot mnogi
ljudje, velikanske dohodke iz dajatev za arma-
do. A tudi davki, ki jih plačujejo ti bogataši od
svojega dobička, niso majhni. Pariški »Journal«
prinaša v svojem newyorškem poročilu višino
davkov nekaterih največjih ameriških mili-
jonarjev. Na čelu vsem stoji petrolejski kralj
Rockefeller, ki ima le od petroleja 301 milijonov
dolarjev dohodkov in od tega mora plačati 196
milij. dol. davka. Potem slede: H. C. Frick z do-
hodki 56 milij. dol. in davki 35 milij. dol., Carneg-
ie 150 milij. dohodkov in 33 milij. davka, Astor
z dohodki 18 milij. dol. in s 11 milij. davka. Dav-
ki so zelo visoki. Toda treba je pripomniti, da
se plača lažje od 2 milij. dol. dohodkov 1 milij.
dol. davka kot pa 10 dol. davka od 2000 dol. do-
hodkov.

* Kuga na Kitajskem. Iz Kitajske prihajajo grozne ve-
sti o razsajanju kuge v tamošnjih krajih. V 10 dneh da
je umrlo za kugo nad 20.000 ljudi, a bolnih da je nad sto
tisoč.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petelan.

Tisk »Dobrotne tiskarne« v Ljubljani.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob
nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1.
opoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska
cesta 18.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v bla-
gajni, od 2. do 3. popoldne v Franciškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svojci vkolikor so opravičeni do zdravniške
pomoči, se morajo v vsakem primeru zgledati v pisarni bolniške blagajne, da dobe nakaznico za
zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni
zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdrav-
niki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se iz-
plačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se za-
radi bolezni ne morajo zgledati sami, mora priglasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja
dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.

Našim naročnikom.

Naročnina za »Napreja« je od prvega av-
gusta t. l.

za celo leto . . .	K 42.—
za pol leta . . .	K 21.—
za četrt leta . . .	K 10.50
za en mesec . . .	K 3.50

Posamezna številka stane 20 vinarjev.

Vsi naročniki, ki imajo naprej plačano na-
ročnino, morajo doplačati primanjkljaj, sicer se
jim bo list pošiljal le toliko časa, dokler poteče
vplačana zvišana naročnina. Obenem obvešča-
me vse, da se mora naročnina vedno naprej
plačevati.

Upravništvo.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej
v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj, t. j. 5 kilogr.
K 12, 1 za o. j. za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust
pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno
milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov
K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah. Lepo
dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoj 24
kosov K 8. Razpošila po povzetju. Pri večjem naročilu
naj se pošle polovica zneska naprej. Najmanj se more
naročiti en zavoj vsake vrste. — Izvozno podjetje
M. Jünker v Zagrebu 40. Petrinska ul. 3 III. tel. 23-27.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno.
Velik lonček K 5; rodbinski lonček K 9. PARATOL-
PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri
Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer**,
BUDAPEŠTA VII—11., ROZSA UTCA 21.

SIGORIN
zatre čudo-
vito maglo **STENICE**

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K,
brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. Glavna razpo-
šiljalnica: **Lekarna „pri upanju“ (Apothéke
zur Hoffnung): Pécs 46, Og-sko.**

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba »Napreja« knjige
in brošure 30% ceneje. Naročila
sprejema uprava »Napreja« v Ljub.